

תורה אור • פרשת יתרו • מאמר 1

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום...

”בחדש השלישי”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/1](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/1)

1 בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים כיום הזה באו מדבר סיני. הנה נאמר סתם כיום הזה ולא

”בחדש השלישי לאחר שבני ישראל יצאו מארץ מצרים, כיום הזה הם באו למדבר סיני.” התורה אומרת בפשטות “כיום הזה”, ואינה

פ”י באיזה יום רק חז”ל דרשו שהוא ב”ח. כתי הכא כיום הזה וכתוב התם החדש הזה לכם. מפרטת באיזה יום מדובר; רק חז”ל דרשו שזה היה כראש חודש: נאמר כאן “כיום הזה”, ונאמר שם “החודש הזה לכם”.

2 ולהבין למה נק’ ר”ח בכתוב בלשון כיום הזה. יובן בהקדים ענין מעלת קבלת התורה והלא קודם מ”ת היו כמה צדיקים והאבות הן הן המרכבה ג”כ קודם שנתנה התורה.

[וצריך] להבין מדוע ראש חודש מכונה בכתוב בביטוי “כיום הזה”. הדבר יובן בהקדמת הביאור במעלת קבלת התורה. והרי לפני מתן תורה היו צדיקים רבים, והאבות הם עצמם המרכבה, גם לפני שניתנה התורה.

אך הענין כי הנה מעלת אברהם הוא שהי’ הולך ונסוע הנגבה. פ”י שהי’ הולך ונסוע ממדרגה למדרגה עד שבא הנגבה הוא בחי’ ומדת אהבה העליונה.

אך הענין הוא כך: מעלתו של אברהם הייתה שהוא “הולך ונסוע הנגבה”. פירוש הדבר הוא שהוא הלך ונסע ממדרגה למדרגה, עד שהגיע ל”נגבה”, שהיא בחינת ומדת האהבה העליונה.

3 וכ”כ היה הולך מעלייה לעלייה עד שהיה בבחי’ מרכבה ממש לאהבה זו העליונה עד שהיתה בבחי’ גילוי בנפשו ממש והליכה זו היא ממטה למעלה מבחי’ מצרים

והוא התקדם מעלייה לעלייה, עד שהיה בבחינת מרכבה ממש לאהבה העליונה הזאת, עד שהיא התגלתה ממש בנפשו. התקדמות זו היא מלמטה למעלה, מתוך בחינת מצרים,

כמ”ש ויעל אברם ממצרים דהיינו בחי’ מצר וגבול שמצד הגוף ונפש הבהמית המגבילים ומלבישים את נפש האלקית שבאדם עד שאע”פ

כמו שכתוב: “ויעל אברם ממצרים” — כלומר, בחינת המצר והגבול שמקורם בגוף ובנפש הבהמית, המגבילים ומלבישים את הנפש האלקית שבאדם, כך שאף על פי ש

שנפשו האלקית היא משכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו על הנבראים שהוא חיי החיים ואתה מחיה את כלם. את השמים ואת הארץ אני מלא ומכה"כ.

נפשו האלקית משכילה ומתבוננת בגדולת אין סוף ברוך הוא ובהתפשטותו על הנבראים — שהוא חיי החיים, ו"ואתה מחיה את כולם", "את השמים ואת הארץ אני מלא", ו"מלא כל הארץ כבודו",

אעפ"כ אינו בכח נפשו לצאת מנרתקה הוא מאסר הגוף להיות בבחי' אתכפייא ואתהפכא כו' רק הגוף עומד על עמדו בתקפו ובגבורתו כתולדתו.

עם זאת, אין בכוחה של נפשו לצאת מנרתיקה, שהוא מאסר הגוף, ולהגיע לבחינת אתכפייא ואתהפכא וכו'. אלא הגוף עומד במקומו, בתוקפו ובגבורתו, כפי שהיה מטבעו מלידתו.

4 וכמארז"ל גנבא אפום מחתרתא כו'. ומעלת אברהם היתה שעלה מבחי' מצר זה לדבקה נפשו באהבה עליונה עד שתחפוץ להתפשט מלבושי' שבנגה שמצד הגוף להיות בבחי' בטול אליו ית' לבדו בבחי' כלות הנפש ממש.

וכמאמר חז"ל: "גנבא אפום מחתרתא" וכו'. מעלתו של אברהם הייתה בכך שהתרומם מבחינה זו של מַצַר, עד שנפשו דבקה באהבה עליונה, עד שרצתה להתפשט מלבושיה שבנוגה, שמקורם בגוף, ולהיות בביטול אליו יתברך לבדו, בבחינת כלות הנפש ממש.

5 והנה אהבה זו באה מחמת התבוננות באור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע דלית מחשבה ת"ב כלל כי מלכותך מלכות כ"ע בחי' מלך לבד שהוא בחי' דבור כמ"ש דבר מלך שלטון.

והנה אהבה זו נובעת מהתבוננות באור אין סוף עצמו, הסוכב כל עלמין, שאין שום מחשבה יכולה לתפוס אותו כלל. שכן "מלכותך מלכות כל עולמים" — [זו] בחינת מלך בלבד, שהיא בחינת דיבור, כמו שנאמר: "דבר מלך שלטון".

וכמאמר ברוך שאמר והיה העולם אמירה בלבד שמזה נמשך חיות כל העולמות וקיומם והתהוותם מאין ליש שאין זה אלא בחי' הארה בעלמא

וכמו שנאמר: "ברוך שאמר והיה העולם" — באמירה בלבד, שממנה נמשכת החיות לכל העולמות, קיומם והתהוותם מאין ליש; ואין זה אלא בחינת הארה בלבד.

וכמ"ש תתברך בשמים ממעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך שכל העולמות שמים וארץ מן הארץ לרקיע ת"ק שנה אינה

וכמו שנאמר: "תתברך בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, על כל שבח מעשה ידיך"; שכן כל העולמות, שמים וארץ — והמרחק מן הארץ עד לרקיע הוא מהלך חמש מאות שנה — אינם

אלא בחי' מעשה ידיך שכמו במעשה ידי אדם עד"מ אינו מלובש אלא כח המעשה שהוא לבוש החיצוני של הנפש.

אלא בחינת "מעשה ידיך". שכן, למשל, במה שאדם עושה בידיו, מלובש רק כוח העשייה, שהוא הלבוש החיצוני של הנפש,

כך החיות המלובש בכל העולמות אינן אלא בבחי' כח המעשה שהוא כח החיצוני והארה בעלמא שאינו נוגע לעצמות ומהות הנפש כלל.

כך גם החיות המלובשת בכל העולמות אינה אלא בחינת כוח העשייה, שהוא כוח חיצוני והארה בלבד, שאינו נוגע כלל לעצמותה ומהותה של הנפש.

6 ובורא קדושים ישתבח שמך לעד כו' שהקדושים שהם מלאכים ונשמות הם בחינת שם בלבד שהוא ג"כ אינו אלא זיו והארה כו'

ו"בורא קדושים, ישתבח שמך לעד" וכו' — שהרי הקדושים, שהם מלאכים ונשמות, הם בחינת שם בלבד, שגם הוא אינו אלא זיו והארה וכו',

אלא שאינם בבחי' מעשה ידיך כמו חיצוניות העולמות כי הנה כח המעשה המלובש באיזה כלי או שאר דבר מעשה ידי אדם עד"מ

אלא שהם אינם בבחינת "מעשה ידיך", כמו חיצוניות העולמות. שהרי הכוח לפעול, המלובש בכלי כלשהו או בדבר אחר שנעשה בידי אדם, על דרך משל,

הנה הכח ההוא אין לו שייכות כלל עם עצמות ומהות הנפש כי נעשה נפרד מובדל ממנו וע"י אחיזת הכלי עם הכח המלובש בו אין נמשך עצמות אדם אחריו.

הכוח הזה אינו קשור כלל לעצמותה ומהותה של הנפש, שכן הוא נעשה נפרד מובדל ממנה. וכשאוחזים בכלי, שבו מלובש הכוח, אין עצמותו של האדם נמשכת אחריו.

משא"כ בקראו שמו נמשך ג"כ עצמות האדם שהשם הוא זיו והארה הנוגע לעצמות הנפש ועודנו קשור ומיוחד עמה.

אך לא כך כשקוראים לו בשמו: גם עצמותו של האדם נמשכת, שכן השם הוא זיו והארה הנוגעים בעצמות הנפש, והוא עדיין קשור ומיוחד עמה.

אך עכ"ז אין זה אלא בחי' זיו. אבל הוא ית' בכבודו ובעצמו רם ונשא כו'.

אך אף על פי כן, אין זו אלא בחינת זיו. אבל הוא יתברך בכבודו ובעצמו רם ונישא וכו'.

7 והוא הוא הסוכ"ע ומעלה ומטה שוים לפניו כו'. וכמ"ש אני ה' לא שניתי ואי לזאת תשפך הנפש אל

חיק אביה ממש להיות נכספה

והוא עצמו אור סובב כל עלמין, ולפניו העליון והתחתון שווים וכו'. וכמו שכתוב: "אני הוי' לא שניתי". ולכן הנפש תישפך ממש אל חיק אביה, ותהיה "נכספה",

וגם כלתה נפשי להיות בבחינת בטול ממש אליו ית' לבדו וכמ"ש מי לי בשמים וז"ש אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם.

"וגם כלתה נפשי", כדי להיות בביטול גמור אליו ית' לבדו, וכמו שכתוב: "מי לי בשמים". וזהו [פירוש] הכתוב: "אני הוי' לא שניתי, ואתם בני יעקב לא כליתם".

פי' שהנביא מתמה על ישראל הרי אני ה' לא שניתי ומפני מה לא כליתם שאין לכם כלות הנפש.

כלומר, הנביא תמה על ישראל: הרי "אני הוי' לא שניתי", ואם כן, מדוע "לא כליתם" — כלומר, אין לכם כלות הנפש?

אך דבר הגורם להיות מונע ומעכב את הנפש מבחי' בטול זה כמו שהעיד הכתוב ואתם בני יעקב לא כליתם הגם שיתבונן בגדולת א"ס ב"ה

אבל הדבר שגורם לנפש להימנע ולהתעכב מלהגיע לביטול הזה, כפי שהכתוב מעיד: "ואתם בני יעקב לא כליתם", הוא אף על פי שהאדם מתבונן בגדולת אין סוף ב"ה,

כי אני ה' לא שניתי ולא כל האדם זוכה למעלת ומדרגת אברהם שנעשה מרכבה בביטול ממש באהבה עליונה מחמת התבוננות זו. הנה הסבה היא חלישת כח הנפש שאין בכוחה לצאת מנרתקה ומאסרה.

שהרי "אני הוי' לא שניתי", ולא כל אדם זוכה למעלתו ולדרגתו של אברהם, שנעשה מרכבה בביטול גמור, באהבה העליונה שבאה בעקבות התבוננות זו. הסיבה לכך היא חולשת כוחה של הנפש, שאין בכוחה לצאת מנרתקה וממאסרה.

8 והוא מ"ש כשל בעוני כח שע"י העונות נכשל ונתחלש כח הנפש וכמ"ש כי אם עונותיכם היו מבדילים

ביניכם לבין אלהיכם ולא עונות ממש אלא גשמיות הגוף וחומריותו הוא שנעשה מסך מבדיל

וזהו שנאמר: "כשל בעוני כוחי" — העונות מכשילים ומחלישים את כוח הנשמה. וכן נאמר: "כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם". [הכוונה] אינה לעונות ממש, אלא לגשמיות הגוף ולחומריותו, שהן נעשות מסך מבדיל,

שהוא הוא המצר וגבול שמגביל ומלביש את הנפש עד שמורידה לימשך אחריה ואינה יכולה לעלות ולצאת ממנה וע"ז נאמר ותרא את עני אבותינו היינו מדות אהוי"ר כו' אברהם מדת האהבה כו':

שהן עצמן המצר והגבול המצמצמים את הנשמה ומלבישים אותה, עד שהן מורידות אותה להימשך אחריהן, והיא אינה יכולה להתרומם ולצאת מהן. ועל כך נאמר: "ותרא את עני אבותינו" — כלומר, מדות האהבה והיראה וכו', אברהם [הוא] מדת האהבה וכו'.

9 ולזה נתנה התורה לישראל שהתורה נק' עוז שהיא הנותנת כח ועוז לנפש האלקית להתגבר על

חומריות הגוף ונפש הבהמית וגסותן לצאת ממסגר אסיר.

ומשום כך ניתנה התורה לישראל. התורה נקראת "עוז", מפני שהיא נותנת לנפש האלקית כוח ועוז להתגבר על החומריות של הגוף ושל הנפש הבהמית ועל גסותם, ולצאת ממאסר הכלא.

וזהו ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום כי ע"י התורה שנק' עוז נעשה בשלום פי' ב' שלום.

וזהו פירוש הפסוק: "ה' יתן עוז לעמו; ה' יברך את עמו בשלום": באמצעות התורה, הנקראת "עוז", נעשה "בשלום", ופירוש הדבר: שני שלום.

כמארז"ל עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. שלום היינו התקשרות בפמליא של מעלה היינו בחי' גילוי אור א"ס ב"ה ממש בנפש האלקית להיות קשורה ומיוחדת בבחי' בטול ממש.

כמאמר חז"ל: "עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה". שלום פירושו התקשרות. בפמליא של מעלה, כלומר, בחינת גילוי ממש של אור אין סוף ברוך הוא בנפש האלקית, כך שתהיה קשורה ומיוחדת בכיטול גמור.

10

ובפמליא של מטה היינו הארת כחות נפש האלקית המלובשת בגוף ונה"ב שלא יהיה מונע ומעכב מצד הגוף ונפשו הבהמית רק שיהיו כולם מסכימים ומתרצים ליחוד זה כד אתכפייא ואתהפכא חשוכא לנהורא

ובפמליה שלמטה, כלומר, שהכוחות של נפש האלקית המלובשת בגוף ובנפש הבהמית יאירו, כך שהגוף ונפשו הבהמית לא יעכבו ולא יפריעו, אלא כולם יסכימו ויתרצו לייחוד הזה, כאשר יש אתכפייא והחושך נהפך לאור — אתהפכא.

כי התורה שנק' עוז נק' ג"כ תושיה שמתשת כח הס"א שמצד הגוף כי לאום מלאום יאמץ וכשזה קם זה נופל.

כי התורה, הנקראת "עוז", נקראת גם "תושיה", משום שהיא מתישה את כוח הסטרא אחרא שמצד הגוף; שהרי "לאום מלאום יאמץ", וכשזה קם — זה נופל.

אך להבין כיצד הוא העוז של התורה ליתן כח לנפש האלקית ולהתיש כח גשמיות הגוף וחומריותו הלא גם התורה נתלכשה בענינים גשמיים תרומות ומעשרות כו'.

אך [עלינו] להבין כיצד עוזה של התורה נותן כוח לנפש האלקית ומחליש את כוח הגשמיות והחומריות של הגוף. והרי גם התורה התלכשה בענינים גשמיים, כגון תרומות ומעשרות וכו'.

אמנם הנה נודע כי מקור התורה ויסודה בהררי קדש עליון מאא"ס ב"ה בעצמו ובכבודו הסוכ"ע אני ה' לא שניתי אורייתא וקוב"ה כולא חד.

אולם ידוע שמקור התורה ויסודה הם ב"הרי קודש" העליונים, מאור אין סוף ברוך הוא בעצמו ובכבודו, הסוכב כל עלמין: "אני הוי' לא שניתי". "אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד".

11

והנה עיקר קבלת התורה הוא מ"ש בעשרת הדברות וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי.

והנה עיקר קבלת התורה הוא מה שנאמר בעשרת הדיברות: "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר: אנכי..."

דלכאורה מלת לאמר אין לה הבנה ואינה כמו כל לאמר שבמקרא שפ"י לאמר לזולתו. משא"כ בעשרת הדברות א"א לפרש כך

לכאורה, אי אפשר להבין את המילה "לאמר". אין פירושה כמו בכל מקום אחר במקרא — לומר את הדברים למישהו אחר. אולם בעשרת הדיברות אי אפשר לפרש אותה כך,

שהרי כל ישראל שמעו ופב"פ דבר ה' את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה כו'.

שהרי כל ישראל שמעו, ו"פנים אל פנים דיבר ה'", "את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה" וכו'.

אך פ"י הוא לאמר ולדבר את כל דברי התורה מה שכבר נאמר למשה מסיני כי כל מקרא ומשנה הלכות ואגדות כולם נאמרו למשה בסיני הגם שבגמרא הוזכרו שמות תנאים ואמוראים שאמרו הלכה זו אלא פירוש של "לאמר" הוא לומר ולדבר את כל דברי התורה, את מה שכבר נאמר למשה מסיני. שהרי כל המקרא והמשנה, ההלכות והאגדות, כולם נאמרו למשה בסיני. ואף שבגמרא נזכרים שמות התנאים והאמוראים שאמרו הלכה זו,

כמו ב"ש אומר כך כו' היינו דבר ה' זו הלכה שנאמרה למשה מסיני שיצא מפי אותו תנא ואמורא.

כמו "בית שמאי אומרים כך" וכו' — זהו "דבר ה'", זו הלכה", שנאמרה למשה מסיני ויצאה מפיו של אותו תנא או אמורא.

12 וכענין דברי אשר שמתי בפ"ך וכח זה ניתן לישראל להיות הלכה היוצאת מפיהם דבר ה' ממש שנאמרה

למשה מסיני ניתן בזמן קבלת התורה בעשרת הדברות לאמר מה שכבר נאמרה

זה דומה ל"את דבריי אשר שמתי בפ"ך". הכוח הזה ניתן לישראל, כך שההלכה היוצאת מפיהם תהיה ממש דבר ה' שנאמר למשה מסיני; הוא ניתן בזמן מתן התורה, בעשרת הדיברות, במילה "לאמור" — [לומר] את מה שכבר נאמר.

דהיינו בחי' בטול אליו ית' שאין הדבור נעשה נפרד אצל האדם להיות יוצא מפי עצמו כאלו הוא שלו רק

כלומר, בחינת ביטול אליו יתברך, כך שהדיבור אינו נעשה דבר נפרד אצל האדם ואינו יוצא מפיו כאילו הוא שלו; אלא,

כמ"ש תען לשוני אמרתך שהתורה היא אמרתך אלא שלשוני תען כעונה אחר האומר מה שהוא אומר.

כמו שכתוב: "לשוני תענה אמרתך". התורה היא "אמרתך", ורק "לשוני תענה" — כלשונו של מי שעונה אחר המדבר וחוזר על דבריו.

13 ויו"ד הדברות הן כללות כל התורה שבקבלתן עשרת הדברות מפי הגבורה קבלו כל התורה להיות

בחי' בטול אצלם לדבר ה' המדבר בפיהם ולהיות

ועשרת הדיברות הן כללות התורה כולה. בקבלת עשרת הדיברות מפי הגבורה קיבלו את התורה כולה: שתהיה בהם בחינת ביטול לדבר ה' המדבר בפיהם, ושיהיו

רק כעונה אחר האומר שהוא ענין גילוי אור א"ס למטה כמו למעלה בבחי' בטול ממש.

רק כמי שעונה אחר האומר — וזהו גילוי אור אין סוף למטה כמו למעלה, בבחינת ביטול ממש.

14 ומזה יתבונן המשכיל ויפול עליו אימה ופחד בעסק התורה בשומו ללכו כי דבר ה' הוא ממש שנאמרו למשה מסיני.

מכאן יתבונן האדם החושב, ויפלו עליו אימה ופחד בשעה שהוא עוסק בתורה, כשישים אל לבו שזו ממש דבר ה', שנאמר למשה מסיני.

וזה שארז"ל ע"פ והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך ליה יום אשר עמדת כו' מה להלן באימה ויראה כו' אף כאן כו' שלכאורה אינו מובן דמיון זה מה להלן אף כאן כו'

וזהו שאמרו חז"ל על הפסוק "והודעתם לבניך ולבני בניך", שסמוך לו נאמר "יום אשר עמדת" וכו': "מה להלן באימה וביראה וכו', אף כאן וכו'". לכאורה, ההשוואה הזאת — "מה להלן, אף כאן" וכו' — אינה מובנת,

שהרי במעמד הר סיני וכל העם רואים את הקולות ופכ"פ דבר ה'. משא"כ בעסק התורה של כל אדם כשלומד בפני עצמו.

שהרי במעמד הר סיני "כל העם רואים את הקולות", ו"פנים אל פנים דיבר ה'", ואילו בלימוד התורה של כל אדם, כשהוא לומד לבדו, אין הדבר כך.

אלא הענין הוא כמש"ל כי גם עסק התורה שבכ"א ובכל זמן הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה מסיני. ועל ידי זה תפול עליו אימה ויראה כאלו קבלה היום מהר סיני:

אלא הענין הוא כפי שנכתב לעיל: גם לימוד התורה של כל אדם, בכל זמן, הוא ממש דבר ה' שנאמר למשה מסיני. ועל ידי כך יפלו עליו אימה ויראה, כאילו קיבל אותה היום מהר סיני.

15 והנה עסק התורה בבחי' בטול זה הוא הנותן עוז ותעצומות לנפש האלקית ותושיה לסט"א.

והנה, לימוד התורה מתוך ביטול זה הוא שנותן כוח ועוצמה לנפש האלקית, ותושיה לסטרא אחרא.

וזהו אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים כי בקבלת התורה נמשך בחי' אנכי דהיינו אנכי ממש עצמותו ומהותו ית' הסוכ"ע כו'.

וזהו [פירוש] "אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים": שכן באמצעות קבלת התורה נמשכה בחינת אנכי — כלומר, אנכי ממש, עצמותו ומהותו יתברך, הסוכב כל עלמין וכו'.

16 וכמ"ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום כו' ובחיי אנכי זה נמשך לישראל בבחי' הוי"ה דהיינו

ע"י צמצום והתפשטות כנ"ל עד שנעשה בבחי' אלקיך ממש

כמו שכתוב: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום" וכו'. בחינת אנכי זו נמשכת לישראל באמצעות בחינת הוי", כלומר, על ידי צמצום והתפשטות, כנזכר לעיל, עד שהיא נעשית ממש בבחינת "אלקיך".

ואזי אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבחי' מצרים וגבולים שמצד הגוף ונה"ב המגבילים ומלבישים את נפש האלקית ומעכבים לצאת מנרתקה

ואז מגיע "אשר הוצאתיך מארץ מצרים": מתוך המצרים וההגבלות שמקורם בגוף ובנפש הבהמית, המגבילים ומלבישים את הנפש האלקית ומונעים ממנה לצאת מנרתיקה.

וכמ"ש ואעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה כי ע"י קבלת אנכי דהיינו בחי' סוכ"ע ואני ה' לא שניתי בעסק התורה בבחי' בטול כו' הוא הנותן כח לנפש האלהית.

כמו שכתוב: "ואעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה". קבלת אנכי — כלומר, בחינת סוכ"ע כל עלמין ו"אני הוי' לא שניתי" — בעיסוק בתורה מתוך ביטול וכו', היא הנותנת כוח לנפש האלקית.

17 ותושיה לתאוות הגוף כו'. וזהו ענין אנשי יריחו היו כורכין את שמע ולא היו מפסיקין בין אחד ואהבת.

והיא גם מחלישה את תאוות הגוף וכו'. זהו עניינם של אנשי יריחו, שהיו כורכים את קריאת שמע ולא מפסיקים בין "אחד" ל"ואהבת".

כי ע"י קבלת בחי' אחד דהיינו בחי' יחודא עלאה שהוא בחי' בטול ממש לאור א"ס

שהרי על ידי קבלת בחינת "אחד", כלומר בחינת יחודא עלאה, שהיא ביטול ממש לאור אין סוף,

ב"ה הסוכ"ע כנ"ל תגדל האהבה ביתר שאת עד שתהיה בכל לבבך בשני יצריך דאתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא שמבחי' בטול זה נמשך עוז ותושיה כנ"ל.

ברוך הוא, הסוכ"ע כל עלמין, כנזכר לעיל, האהבה תגדל במידה נעלה ביותר, עד שתהיה "בכל לבבך", בשני יצריך, כשהסטרא אחרא נכפפת והחושך נהפך לאור; שכן מבחינת ביטול זו נמשכים עוז ותושיה, כנזכר לעיל.

משא"כ בשכמל"ו הרי כתיב מלך אלהים על גוים כי שם זה הוא חיות העולמות ואפי' עכו"ם בכלל.

אך אין הדבר כך ב"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שהרי נאמר: "אלקים מלך על גוים", שכן שם זה הוא החיות של העולמות, וגם עובדי עבודה זרה בכלל.

וכענין שארז"ל לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו' אלא שאנו אומרים בשכמל"ו בחשאי כי ועד הוא גי"כ אחד אלא שהוא בחילופי דאתון כמ"ש בזהר:

וכעין מה שאמרו חז"ל: "לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל" וכו'. אלא שאנו אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בלחש, משום שגם "ועד" הוא "אחד", אלא בחילוף אותיות, כפי שנאמר בזהר:

18 ובוה יובן מה שישאל מונים ללבנה. כי הלבנה לית לה מגרמה כלום רק שמקבלת האור שלה מאור השמש להאיר על הארץ.

ובכך יובן מדוע ישראל מונים ללבנה. ללבנה אין דבר משלה; היא מקבלת את אורה מאור השמש, כדי להאיר על הארץ.

ולכן בכל חודש וחודש מתמעטת קודם חידושה עד שנעשית בבחי' נקודה מפני שבאה תחת אור השמש ממש לקבל ממנה

לכן, מדי חודש היא הולכת ומתמעטת לפני חידושה, עד שהיא נעשית בבחינת נקודה, מפני שהיא נמצאת ממש תחת אור השמש כדי לקבל ממנו;

ולכן אינה מאירה על הארץ והולכת ואור עד מילוי הלבנה והכל מאור השמש ממש שהלבנה לית לה מגרמה כלום.

ולכן אינה מאירה על הארץ. לאחר מכן אורה הולך ומתרבה עד שהלבנה מלאה, וכל האור הזה הוא מאור השמש ממש, שהרי אין ללבנה דבר משלה.

19 ואחר מילוי הלבנה חוזרת ומתמעטת להיות בבחינת נקודה בסוף החדש עד שחוזרת ומתחדשת. וככל הדברים האלה וכמשל הזה כך הוא ענין ישראל

לאחר שהלבנה מתמלאת, היא שוב הולכת ומתמעטת, עד שהיא נעשית בבחינת נקודה בסוף החודש, ואז היא מתחדשת מחדש. וכך, בהתאם לכל הדברים האלה ולמשל הזה, הוא גם ענינם של ישראל,

שהם בחי' בטול לאור א"ס ב"ה הסוכ"ע ותורתם ועבודתם הם בבחינת דלית להון מגרמיהון כלום. שאינו בבחי' יש מי שלומד יש מי שאוהב כו'.

שהם בבחינת ביטול לאור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין; ותורתם ועבודתם הן בבחינת "לית להון מגרמיהון כלום" — אין להן דבר משל עצמן, כלומר, אין זו בחינה שבה יש מי שלומד ויש מי שאוהב וכו'.

אלא הכל בבחי' בטול לאור אי"ס ב"ה ממש ואור אי"ס ב"ה ממש הוא השוכן בתוך

אלא הכול בבחינת ביטול לאור אין סוף, ברוך הוא, ממש; ואור אין סוף, ברוך הוא, עצמו הוא השוכן בתוך

תורתם ועבודתם ודבר ה' זו הלכה היא המדברת בפיהם וזו היא בחי' שמש כמ"ש כי שמש ומגן הוי"ה אלקים. שבחי' הוי"ה נקי שמש.

תורתם ועבודתם, ו"דבר ה' — זו הלכה" הוא המדבר בפיהם. וזוהי בחינת "שמש", כמו שכתוב: "כי שמש ומגן הוי"ה אלקים"; בחינת הוי' נקראת "שמש".

20 ובחי' אלהים נקי מגן כו' כמ"ש במ"א. והתורה נמשך משם הוי"ה. וזהו ענין תורה ועבודה וגמ"ח שצריך להיות שלשתן דוקא כי גמ"ח היינו צדקה.

ובחינת אלקים נקראת "מגן" וכו', כפי שמוסבר במקום אחר. התורה נמשכת משם הוי". זהו ענינם של תורה, עבודה וגמילות חסדים, ששלושתם נחוצים דווקא. גמילות חסדים פירושה צדקה.

וצדקה היא כללות כל התורה שנק' בשם צדקה ובפרטות מעשה הצדקה ממש שהצדקה היא להחיות רוח שפלים היא בחי' שמש כמ"ש וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה. כי כמו שהצדקה היא להחיות רוח שפלים.

הצדקה היא כל התורה בכללותה, שנקראת בשם "צדקה", ובפרט — מעשה הצדקה עצמו. הצדקה, שהיא "להחיות רוח שפלים", היא בחינת "שמש", כפי שנאמר: "וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה". שכן הצדקה היא "להחיות רוח שפלים",

21 וכן אור השמש הוא להאיר במקום חשך שאין בו אור שהיא בחי' השפעה מלמעלה למטה.

כך גם אור השמש נועד להאיר במקום חשך שאין בו אור, וזוהי בחינה של השפעה מלמעלה למטה.

והשפעה זו היא ע"י בחי' עבודה שהוא בחי' בטול ממטה למעלה אור אי"ס ב"ה הסוכ"ע להיות השפעת אוא"ס ב"ה ממש שורה ומתגלה למטה כמו למעלה דהיינו כמו בטול הלבנה לאור השמש ממש:

והשפעה זו נעשית באמצעות בחינת העבודה, שהיא בחינת ביטול מלמטה למעלה אל אור אין סוף ברוך הוא, הסוכב כל עלמין, כדי שהשפעת אור אין סוף ברוך הוא ממש תשרה ותתגלה למטה כפי שהיא למעלה; כלומר, בדומה לביטול הלבנה אל אור השמש ממש.

22 וזהו בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה כו' כי בצאת ישראל ממצרים התחילו לספור ספירת העומר כמ"ש שבעה שבועות תספור לך. והם הכנה להיות קבלת התורה בשבועות.

וזהו [פירוש] "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה" וגו'. כשיצאו בני ישראל ממצרים, הם התחילו לספור את ספירת העומר, כפי שנאמר: "שבעה שבועות תספור לך". הספירה היא הכנה לקבלת התורה בחג השבועות.

דהיינו להיות גילוי אוא"ס ב"ה למטה כמו למעלה בבחי' בטול אליו ית' לאמר אחר מה שיאמר הוא ולהיות דבר ה' ממש בתוך בני ישראל בעסק תורתם.

כלומר, כדי שאור אין סוף, ברוך הוא, יתגלה למטה כפי שהוא למעלה, מתוך ביטול אליו יתברך: לומר אחרי מה שהוא יאמר, ושדבר ה' ממש יהיה בתוך בני ישראל כשהם עוסקים בתורה.

23 ובשבוע הז' ביום ג' בו הוא כאלו כבר נכנסה כל השבוע ונעשו אז ישראל מוכנים ועומדים לקבל בחי' בטול זה.

ובשבוע השביעי, ביום השלישי שלו, הרי זה כאילו כבר נכנסה כל השבוע, וישראל היו אז מוכנים ועומדים לקבל בחינה זו של ביטול.

והיה אז מולד הלבנה שהוא גילוי אוא"ס ב"ה אחר בטול הלבנה אליו. ולכן נק' ביום הזה סתם כי יום היינו אור וגילוי

ואז היה מולד הלבנה, שהוא גילוי אור אין סוף, ברוך הוא, לאחר ביטול הלבנה אליו. לכן נאמר ביום הזה סתם, שכן "יום" פירושו אור וגילוי,

כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום והיינו גילוי ואהבה שבבחי' בטול אליו ית' (שבחי' אהבה זו נק' היום הזה כי פ"י זה הוא בחי' יחוי"ע שלכן משרע"ה נתנבא בזה.

כמו שכתוב: "ויקרא אלקים לאור יום". והיינו גילוי ואהבה שבבחינת ביטול אליו יתברך. (מדרגת אהבה זו נקראת "היום הזה", כי פירוש "זה" הוא בחינת יחודא עילאה, ולכן משה רבנו התנבא בלשון "זה").

ובר"ח מקבלת כנ"י מוחין מחכמה. עמ"ש בד"ה והיה מדי חדש. לכן האהבה היא בבחי' בטול) ובראש חודש מקבלת כנסת ישראל מוחין מחכמה. עיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "והיה מדי חודש בחודשו". לכן האהבה היא בבחינת ביטול.)

כי ואהבת ב"פ אור ואזי באו למדבר סיני שירדה שנאה כו' דהיינו ענין תושיה שמתשת כח הסי"א כו' ומדבר מלשון דבור

כי "ואהבת" שווה בגימטריה פעמיים "אור". ואז באו למדבר סיני, שירדה בו שנאה וכו', כלומר ענין התשישות, המחלישה את כוחה של הסטרא אחרא וכו'. ו"מדבר" הוא מלשון "דיבור",

כמו ומדברך נאווה ונק' מדבר בתוספת מ' כי המ' הוא מאותיות האמנתי"ו שהן להקטין הענין כלומר שאין בזו בחי' דבור בפ"ע רק בחי' שכבר נדבר

כמו "ומדברך נאווה". והוא נקרא "מדבר" בתוספת מ"ם, מפני שהמ"ם היא אחת מאותיות האמנתי"ו, המשמשות להקטנת העניין; כלומר, אין כאן בחינה של דיבור בפני עצמו, אלא רק בחינה של מה שכבר נאמר,

דהיינו שהדבור הוא בחי' בטול בדבר ה' המדבר בו (ועמ"ש בד"ה הנ"ל) ואזי ויסעו מרפידים.

כלומר, הדיבור הוא בבחינת ביטול בתוך דבר ה' המדבר בו (ועיינו במה שנכתב במאמר הנזכר לעיל). ואז "ויסעו מרפידים":

בחי' רפיון ידים כמארז"ל למה נק' שמה רפידים כו' דהיינו בחינת חלישת כח הנשמה רק שניתנה להם עוז ותעצומות לנשמה ותושיה לסי"א כו':

בחינת רפיון ידיים, כפי שאמרו חז"ל: "למה נקרא שמה רפידים" וכו'; כלומר, בחינת חולשת כוחה של הנשמה. אלא שניתנו להם עוז ותעצומות לנשמה ותשישות לסטרא אחרא וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק